

INFORMÁTOR OBLASTNÍ ODBOČKY SONS ČR, z. s. v NOVÉM Jičíně

OBSAH

02 - <u>Termíny akcí</u>	12 - Mozkový jogging
02 - <u>Úvod</u>	13 - Qardo
03 - <u>Co se událo</u>	14 - Setkání v Muzeu
03 - Diskusní klub u kávy	15 - Vítání léta
04 - Cvičení na židlích	16 - <u>Důležité informace</u>
05 - Mozkový jogging	16 - Rekonstrukce toalet
06 - Qardo	17 - Z činnosti statutárů 03
06 - Setkání v muzeu	21 - Z Republikové rady
10 - Dubnové tvoření	25 - Jeden svět 02/23
11 - <u>Chystané aktivity</u>	25 - <u>Soc. práv. poradna 05/23</u>
11 - Diskusní klub u kávy	35 - <u>Poradna SONS NJ</u>
11 - Cvičení na židlích	

<i>TERMÍNY NEJBLIŽŠÍCH AKCÍ</i>		<i>str.</i>
23.05.23	Qardo – hra pro nevidomé	
25.05.23	Květnové tvoření	
01.06.23	<u>Diskusní klub u kávy</u>	<i>11</i>
06.06.23	<u>Cvičení na židlích</u>	<i>11</i>
08.06.23	<u>Mozkový jogging</u>	<i>12</i>
13.06.23	<u>Qardo – hra pro nevidomé</u>	<i>13</i>
15.06.23	<u>Setkání v Muzeu</u>	<i>14</i>
27.06.23	<u>Qardo – hra pro nevidomé</u>	<i>13</i>
29.06.23	<u>Vítání léta</u>	<i>15</i>

Milí přátelé,

zdravíme Vás v květnu a přinášíme další informace o tom, co se událo a co plánujeme na červen. V červenci a srpnu budou z důvodů čerpání dovolených naše aktivity mírně omezeny.

CO SE UDÁLO

Diskusní klub u kávy

Jako každý první čtvrtek v měsíci jsme se i v dubnu sešli, tentokrát v prostorách naší odbočky, abychom si popovídali, zhodnotili uplynulé i plánované akce, probrali zdravotní stav, radosti, starosti a vše, co život přináší.

6. duben 2023

Diskusní klub u kávy

Cvičení na židlích

Stále pokračujeme s nenáročným, především protahovacím cvičením na židlích vhodným k uvolnění krční páteře, ramen a paží.

Toto cvičení probíhá 2x za měsíc, vždy každé první a třetí úterý v měsíci od 10:00 v prostorách naší odbočky.

Mozkový jogging

Dubnový mozkový jogging byl ve znamení zajímavých kvízů ze života zvířat. Společně jsme zkoušeli vydedukovat správné odpovědi na záluďné otázky. Trénovali jsme logické myšlení, představivost a schopnost spojit si střípky informací ve správnou odpověď.

Qardo – hra pro nevidomé

Tentokrát jsme si qardo zahráli opravdu poslepu. Všichni zúčastnění souhlasili s tím, že si nasadíme klapky a vyzkoušíme si svůj hmat.

Přesto, že máme zbytky zraku a svůj hmat používáme dnes a denně, spolehnout se při hře jen na něj, dobře spárovat dvojice a pamatovat si, které symboly jsme již nasbírali, bylo náročnější, než jsme čekali.

Srdečně zveme všechny, kdo by si chtěli tuto hru s námi vyzkoušet každé druhé a čtvrté úterý v 10:00 hodin k nám na odbočku. Hra je nenáročná, zábavná a hrát ji pak můžete třeba doma s dětmi či vnoučaty.

Setkání v muzeu

Naše pravidelné setkání v muzeu proběhlo tentokrát výjimečně v úterý 18. dubna.

Jako obvykle jsme se sešli v Žerotínském zámku v Novém Jičíně, kde si pro nás Mgr. Radka Knápek z muzea ve Štramberku připravila velmi zajímavou přednášku o mladší historii města.

Dozvěděli jsme se, že podle historických pramenů se na dnes již odtěženém Území kopce Kotouč nacházela středověká dřevěná tvrz, která byla časem pravděpodobně přesunuta blíže ke zdroji pitné vody k Mírové studánce.

Samozřejmě byla řeč o tom, jak vypadal původní hrad se známou věží nazývanou Štramberská Trůba, kdy a kým bylo město oficiálně založeno, jaká práva mělo, jak žili poddaní i šlechta ve středověku. Mimo jiné také o útocích tatarů, kteří zabitým křesťanům usekávali uši, jako důkaz, kolik jich pobili. Na základě této pověsti se ve Štramberku pečou známé štramberské uši.

Povídání bylo doplněno haptickou prohlídkou replik historických artefaktů a replik ze středověku. Osahat jsme si mohli keramiku, kovové předměty jako nůž, ostruhy, hroty šípu z luku a kuše nalezené hledači pokladů v okolí Štramberku, historické mince a také skleněné střepy.

Na závěr si pro nás paní Knápek připravila překvapení ve formě ochutnávky. Jako první jsme koštovali víno, kvašené v obřích keramických nádobách zakopaných v zemi podle původní středověké receptury. Dále jsme měli možnost ochutnat potravu minulosti a potravu budoucnosti. Nejprve jsme vyzkoušeli bukvíce, které se v těžkých dobách jedly a zpracovávala se z nich také mouka. Chutnají jako oříšky. Následně měli možnost ti odvážnější ochutnat pomazánku z cvrčků a sušené červy. Kupodivu ochutnali téměř všichni a zážitek to byl jistě velmi zajímavý.

Já jsem se tedy raději nepřidala a statečně ochutnávala
pouze štramberské uši. 😊

Hanka Petrová

**Setkání
v muzeu
18. duben '23**

Dubnové tvoření

Opět jsme pokračovali v procvičování uzlů a vytváření klíčenek a dalších drhaných výrobků z příze.

Některé si účastnice odnesly domů, jiné budou přidány k výrobkům určeným pro náš charitativní prodej v září v rámci kulturní akce Růže pro hraběnku v kunínském zámku.

Drhání
27. dubna '23

CHYSTANÉ AKTIVITY

Diskusní klub u kávy

První červnový čtvrtek, tentokrát na Den dětí, se na vás těšíme na dalším Diskusním klubu u kávy. Z důvodů probíhající rekonstrukce, se tentokrát sejdem v náhradních prostorách. Přihlášené účastníky budeme o místě konání informovat telefonicky.

KDY: 1. 6. 2023 od 13:00 (čtvrtek)

KDE: Upřesníme

CENA: 60,- Kč – příspěvek na občerstvení

PŘIHLÁŠENÍ: do předchozího úterý

- novyjicin-odbocka@sons.cz
- 775 086 748 (H. Petrová)

Cvičení na židlích

V červnu se cvičení na židlích uskuteční pouze jednou a to v úterý 6. 6. od 10:00 hodin.

Pokračovat budeme v procvičování jednoduché sestavy, kterou můžete cvičit samostatně doma a zlepšovat si tak svou fyzickou kondici.

Nepotřebujete žádné sportovní oblečení, stačí volnější halenka nebo tričko, ve kterém budete moci lehce zvednout ruce a nebude vás nikde škrtit nebo táhnout.

Pozor, počet míst omezen. Na tuto aktivitu je nutné se přihlásit.

KDY: 6. 6. 2023 od 10:00 (úterý)

KDE: Klubovna SONS

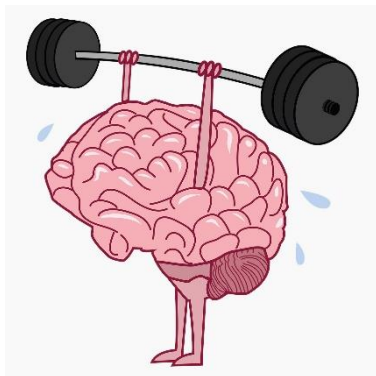
Sokolovská 9, 741 01 Nový Jičín

PŘIHLÁŠENÍ: do předchozího pátku

- novyjicin-odbocka@sons.cz
- 775 086 748 (H. Petrová)

Mozkový jogging

Srdečně zveme všechny, kteří mají chuť se pobavit a protáhnout si mozkové závitky cvičením paměti a pozornosti. Tato aktivita je sestavena tak, aby se jí mohli

účastnit i ti, kteří nebyli přítomní na minulých setkáních.

Pozor, počet míst omezen. Na tuto aktivitu je nutné se přihlásit.

KDY: 8. 6. 2023 od 10:00 (čtvrtek)

KDE: Klubovna SONS

Sokolovská 9, 741 01 Nový Jičín

PŘIHLÁŠENÍ: do předchozího úterý

- novyjicin-odbocka@sons.cz
- 775 086 748 (H. Petrová)

Quardo - hra pro nevidomé

I v červnu budeme druhé a čtvrté úterý hrát Qardo. Qardo je společenská hmatová hra pro nevidomé a slabozraké, kterou s nimi mohou hrát i vidící. Setkáváme se pravidelně každé druhé a čtvrté úterý v měsíci.

Hra je nenáročná, zvládne ji každý. Srdečně vás zveme, přijďte se nejen pobavit, ale také si procvičit hmat, jemnou motoriku a postřeh.

Pozor, počet míst omezen. Na tuto aktivitu je nutné se přihlásit.

KDY: 13. 6. a 27. 6. 2023 od 10:00 (úterý)

KDE: Klubovna SONS

Sokolovská 9, 741 01 Nový Jičín

PŘIHLÁŠENÍ: do předchozího pátku

- novyjicin-odbocka@sons.cz
- 775 086 748 (H. Petrová)

Setkání v Muzeu

Srdečně vás zveme na další haptickou přednášku do novojičínského muzea. Sejdeme se v prostorách Žerotínského zámku, kde si pro nás paní Lenka Juračková připravila přednášku na téma Novojičínští knihtiskaři Kryl a Scotti.

Na tuto aktivitu je nutné se přihlásit.

KDY: 15. 6. 2023 od 10:00 (čtvrtek)

KDE: Žerotínský zámek

28. října 51/12, 741 01 Nový Jičín

CENA: 40,- Kč – vstupné

PŘIHLÁŠENÍ: do předchozího úterý

- novyjicin-odbocka@sons.cz
- 775 086 748 (H. Petrová)

Vítání léta

Poslední čtvrtek v červnu se sejdem v prostorách fary Česko-bratrské církve Evangelické v Janáčkových sadech, abychom společně přivítali léto. Za pěkného počasí posedíme venku, v případě deště ve

společenské místnosti fary. Začneme vynikajícím gulášem, který nám jako vždy připraví v blízké restauraci Gabi, probereme uplynulé i plánované aktivity, prostor bude pro vzájemné sdílení zkušeností a zážitků ze života nejen se zrakovým postižením. A jestli se nám to podaří, zajistíme také živou hudbu.

KDY: 29. 6. 2023 od 10:00 (čtvrtek)

KDE: Modlitebna ČCE

Janáčkovy sady 1, 741 01 Nový Jičín

CENA: 170,- Kč - pro členy SONS ČR, z. s.

206,- Kč - pro ostatní

PŘIHLÁŠENÍ: do čtvrtka 22. 6. 2023

- novyjicin-odbocka@sons.cz
- 775 086 748 (H. Petrová)

DŮLEŽITÉ INFORMACE

Rekonstrukce toalet v naší budově

Milí přátelé, ti kteří nás pravidelně navštěvujete, jste již zaregistrovali, že v naší budově probíhá rekonstrukce toalet. Z tohoto důvodu budeme některé z našich aktivit přesunovat do jiných prostor. Pokud se změní místo konání, budeme vás o tom včas informovat.

V provozních hodinách v pondělí a ve středu se snažíme v kanceláři fungovat bez omezení.

Činnosti prezidenta a viceprezidenta 3/23

Březen přinesl řadu událostí v naší organizaci i mimo ni. Kromě dobrých zpráv přicházely bohužel i ty smutné. Pokud vás zajímá, čemu se v minulém měsíci věnovalo vedení SONS, nabízíme přehled toho nejdůležitějšího, který tentokrát připravil Jan Šnyrych.

Na začátku března proběhlo 6. zasedání Republikové rady SONS. Jedním z důležitých bodů jednání byla diskuse o budoucím směřování redakce Zory, které se jako host účastnila i nová šéfredaktorka Daniela Thampy. A protože jsme na základě podnětu Komise pro vydavatelskou činnost obnovili v Zoře stručné informování o činnosti Republikové rady, dočtete se podrobnosti právě tam nebo též ve webovém článku, který je ale i součástí tohoto Infimátoru [na str. 21](#). I zde je ale třeba uvést ještě jednu důležitou zprávu. Jeden z nejzkušenějších členů Republikové rady Viktor Dudr oznámil, že se kvůli vysokému věku a ze zdravotních důvodů vzdává svého mandátu v radě. Není třeba dlouze připomínat, že Viktor Dudr byl klíčovou osobností prosazující zavádění bezbariérových úprav pro zrakově postižené v naší republice. Za jeho činnost ve prospěch zrakově postižených mu patří velký dík a uznání.

Na uvolněnou pozici v Republikové radě nastupuje Milan Arner, který v SONS působí jako předseda Klubu učitelů hudby a redaktor časopisu Hudebník. Milan Arner je ale také učitelem na Konzervatoři Jana Deyla, a to učitelem natolik úspěšným, že se letos probojoval do

celostátního finále ankety Zlatý Ámos. Milana se na tuto akci vydala podpořit skupina kolegů ze SONS včetně Luboše Zajíce, a jak to 24. března v prostorách Hotelu Olšanka na finále letošního Zlatého Ámose vypadalo, se můžete podívat sami v archivu České televize: <https://1url.cz/@finale-ankety-Zlaty-Amos-2023>

Luboš Zajíc se zúčastnil také dvou kulturních akcí partnerů SONS. První z nich byl benefiční koncert pro nadační fond Mathilda: <https://1url.cz/@koncert-nadacnihu-fondu-Mathilda> Ve Stavovském divadle vystoupil Čechomor a též nevidomá flétnistka Eva Blažková. A druhou akcí bylo zahájení letošního festivalu filmů s tematikou lidských práv, jeden svět. Festival i letos myslel také na diváky se zrakovým postižením a připravil projekce vybraných filmů s audio popisem.

Samotný audio popis je nyní důležitým tématem pro provozovatele televizního vysílání, kteří na základě nové legislativy připravují akční plány na jeho zavádění či rozšiřování. V březnu jsme o potřebách zrakově postižených v této oblasti diskutovali se zástupci Výboru nezávislého ICT průmyslu, který sdružuje mnohé důležité kabelové a IP televize, a čekají nás i další jednání v tomto směru.

V technologické oblasti zmíním ještě navázanou spolupráci se zahraničním studentem ČVUT Ivánem Hídalgem, který pochází z Mexika. Iván se v rámci své diplomové práce rozhodl vytvořit prototyp komunikační aplikace, jež bude optimalizovaná pro potřeby video hovorů zrakově postiženého uživatele s vidícím asistentem. Protože

je toto téma pro nás potenciálně zajímavé a důležité, působím společně s dalšími kolegy při vývoji jako konzultant a tester.

SONS se v březnu zapojila i do větší technologické události a sice do hackathonu Ai for Accessibility, na němž se kromě jiných podílely společnosti Microsoft a Dataclair. Úkolem vývojářských týmů bylo během čtyřadvaceti hodin vytvořit funkční prototyp aplikace, která bude za pomoci umělé inteligence řešit nějaký problém v oblasti přístupnosti. Společně s kolegy Adamem Samcem a Jirkou Fenzem jsme se zapojili jako mentoři týmů a já též jako člen odborné poroty. Týmy, které se rozhodly řešit výzvu vztahující se ke zrakově postiženým, pracovaly na aplikaci umožňující rozpoznávání konkrétních předmětů. Zrakově postižený uživatel si v aplikaci vyfotí a popíše třeba jednotlivé kusy oděvů v šatníku, a aplikace mu příště přesně rozpozná příslušné svršky a řekne přiřazené popisky. S touto úlohou se nejlépe popasoval studentský tým z ČVUT vystupující pod názvem AiAiEyes, který byl nakonec vyhodnocen jako celkový vítěz hackathonu. S týmem i dalšími účastníky akce zůstáváme v kontaktu a budeme se snažit, aby se rozpracovaná řešení pro zrakově postižené časem dostala do podoby reálné aplikace dostupné běžným uživatelům.

Mnoho setkání a akcí proběhlo také uvnitř SONS. Luboš Zajíc přijel do Olomouce na pracovní schůzku organizátorů festivalu Dny umění nevidomých. Jsme rádi, že se na festivalu objevují stále noví umělci se zrakovým postižením a že přibývá odboček SONS, které se do

organizování akcí zapojují, a to nejen na Moravě, která tradičně hrála v DUN přesilovku, ale i z Čech – v poslední době například v Kolíně či Rokycanech.

Luboš též navštívil klubové shromáždění Klubu držitelů vodicích psů. To se tentokrát konalo v prostorách Vysoké školy chemicko-technologické a stále početnější i aktivnější členstvo klubu probíralo plány na svou další činnost včetně nadcházejícího Týdne vodicích psů: <https://www.sons.cz/tydenvodicichpsu> Mimochodem, KDVP se také v uplynulých týdnech stal členem European Guide Dog Federation, tedy organizace, která hájí práva a potřeby držitelů vodicích psů na mezinárodní úrovni.

Já jsem měl v březnu možnost navštívit oblastní shromáždění odbočky SONS v Kyjově. I její členská základna je široká a velmi aktivní, jak vyplynulo mimo jiné ze zprávy o činnosti odbočky za uplynulý rok. Kyjovským se také velmi daří udržovat dobré vztahy s městem, knihovnami, školami a dalšími organizacemi v regionu, a to jim pomáhá jednak získávat podporu pro své aktivity a jednak představovat témata spojená se zrakově postiženými širší veřejnosti.

Zapomenout nesmím ani na Cestovatelský festival pořádaný Aktiv klubem SONS v pražských Kobylisích, na který jsme s Lubošem Zajícem rádi přijali pozvání. O svých zážitcích a zkušenostech z cest po Evropě, ale též Indii a Mexiku zde besedovali zrakově postižení cestovatelé, konkrétně manželé Pikešovi, Schnaubeltovi a Zuzana Habáňová. Příjemné též bylo, že se účastníci akce, kteří

přijeli z celé republiky, mohli na závěr pobavit o cestování nebo o čemkoli jiném při sklenici vína nebo šálku čaje.

Jak již bylo zmíněno v úvodu, březen kromě dobrých zpráv přinesl i jednu velmi smutnou. 22. března nás všechny zastihla informace o úmrtí Milana Pešáka. Milan patřil ke klíčovým osobnostem hnutí zrakově postižených v České republice a byl zakladatelem a též čestným prezidentem SONS. Čtenářům tohoto textu zřejmě není třeba vysvětlovat, kdo Milan Pešák byl, pro připomenutí jeho významu pro zrakově postižené ale určitě stojí za přečtení ohlédnutí za jeho životní dráhou, které napsal Rudolf Volejník: <https://1url.cz/@zivotni-draha-PhDr-Milana-Pesaka> S Milanem Pešákem jsme se naposledy rozloučili v pátek 31. března, nicméně v naší práci v mnohém stále navazujeme na to, co před mnoha lety započal právě on, a budeme tak činit s velkým respektem ke všemu dobrému, co pro nevidomé a slabozraké vykonal.

Zprávu o činnosti vedení SONS za duben připraví opět Luboš Zajíc. Přeji nám všem, aby nás příště mohl informovat jen o radostnějších událostech.

Z Republikové rady SONS - 6. řádné zasedání v 8. funkčním období

3. března se v sídle SONS konalo již šesté zasedání Republikové rady SONS v tomto funkčním období. Rada tentokrát neměla na programu žádná zásadní rozhodování,

šlo tedy hlavně o vzájemné informování o vývoji v různých oblastech činnosti SONS. Z jednání vybíráme novinky, které mohou být zajímavé pro širší veřejnost.

V rámci pravidelné zprávy o činnosti vedení SONS byla rada mimo jiné informována o přípravě vzájemných návštěv zástupců Únie nevidiacích a slabozrakých Slovenska u nás a zástupců SONS na Slovensku. Návštěvy proběhnou v dubnu a květnu, rádi navážeme bližší kontakty s obměněným vedením ÚNSS a již nyní máme domluveno mnoho témat k vzájemné výměně zkušeností. Pokud jde o posílení kontaktů, předávání zkušeností a aktuálních novinek uvnitř SONS, bude pro nás důležitou akcí nadcházející setkání předsedů všech oblastních odboček SONS, které proběhne v květnu v Olomouci. A do třetice byla Republiková rada informována ještě o jedné vzdálenější, ale důležité akci, a sice o valném shromáždění Evropské unie nevidomých. Jeho konání bylo odloženo z letošního podzimu na únor 2024. Shromáždění Evropské unie nevidomých tak bude mimo jiné i příležitostí k oslavě 40. výročí jejího založení.

Důležitým bodem v programu Republikové rady byla diskuse o redakci časopisu Zora, již se jako host zúčastnila i nová šéfredaktorka Daniela Thampy. Ta se členům rady krátce představila a všechny seznámila s některými záměry v redakci. Zora by si měla dle Daniely Thampy po obsahové stránce zachovat pestrost a živost. Uvažuje se též o obohacení braillských časopisů o přílohy s hmatovou grafikou. Problémem Zory je stárnoucí čtenářská základna. Musíme se více zaměřit na propagaci mezi mladšími – ve

školách, na sociálních sítích. Je také třeba pro čtenáře co nejvíce zjednodušit vyřizování předplatného. Redakce vítá, když s tímto svým členům pomohou i odbočky SONS a s povděkem jsou přijímány i odbočkové náměty k obsahu časopisů. V květnu se též sejde Komise pro vydavatelskou činnost, která se bude zamýšlet nad skladbou příloh Zory.

Republiková rada zhodnotila také průběh soutěže Nevídaná píseň. Byli jsme velmi pozitivně překvapeni počtem a vysokou úrovní soutěžních nahrávek a také zájmem veřejnosti. V online prostoru se nám podařilo touto akcí oslovit řádově tisíce zájemců, kteří si poslechli tvorbu zrakově postižených muzikantů. Podobnou soutěž bychom rádi časem uspořádali znovu.

V oblasti kultury se rada věnovala také dnes již celoročnímu festivalu Dny umění nevidomých. Ten letos už začal výstavami některých zrakově postižených výtvarníků či fotografů a bude pokračovat i mnoha dalšími akcemi, do jejichž pořádání se zapojuje stále více odboček.

SONS aktuálně společně s Konzervatoří Jana Deyla pořádá mezinárodní skladatelskou soutěž zrakově postižených. Do konce června se přijímají soutěžní skladby. Po vyhodnocení soutěžní porotou bude vítězná skladba na podzim interpretována na koncertě, který se v rámci soutěže uskuteční.

Jednotliví krajsí koordinátoři informovali o akcích, které jsou v jejich regionu plánovány v rámci letošního Týdne vodících psů. Bylo vidět, že mezi jednotlivými kraji jsou v tomto poměrně velké rozdíly. Nicméně v rámci akce

v posledním dubnovém týdnu proběhne mnoho besed především ve školách a knihovnách. Snad se tedy podaří téma nevidomých a jejich psích pomocníků opět více zpopularizovat mezi širokou veřejností.

Republiková rada na návrh Jana Pakoše rozhodla o nominaci Iva Psoty na Cenu Michala Hašta. Tuto cenu uděluje v rámci ocenění Duhové křídlo Pardubický kraj společně s NRZP. Pan Psota je dlouholetým předsedou odbočky SONS v České Třebové a po celou tuto dobu zde neúnavně organizuje aktivity pro místní komunitu zrakově postižených.

V samotném závěru jednání oznámil jeden z nejzkušenějších členů Republikové rady Viktor Dudr, že se kvůli vysokému věku a ze zdravotních důvodů vzdává svého mandátu v radě. Luboš Zajíc poděkoval Viktoru Dudrovi jménem celé Republikové rady za všechno, co dosud pro zrakově postižené udělal. Není třeba dlouze připomínat, že Viktor Dudr byl klíčovou osobností prosazující zavádění bezbariérových úprav pro zrakově postižené v naší republice. Velký dík za nás všechny je tedy jistě namístě.

To je tedy z Republikové rady vše. Další zasedání proběhne 2. června tentokrát už za přítomnosti Milana Arnera, který nastupuje na uvolněnou pozici jako nový radní.

Více v rubrice Republikové rady:
<https://www.sons.cz/republikovarada>

Jeden svět 02/23 - zvukový dvouměsíčník

Drazí přátelé odkaz ke stažení a po otevření k poslechu dalšího čísla zvukového dvouměsíčníku Jeden svět je: <https://1url.cz/@jedensvet02-2023>

Najdete v něm například vzpomínku na pana Milana Pešáka a pana Miloše Burdu. Přejeme příjemný poslech.

SOCIÁLNĚ PRÁVNÍ PORADNA **05/2023**

- [Zelená úsporám light](#)
- [Osvobození od rozhlasového a televizního poplatku](#)
- [Historie českého sociálního zabezpečení část III.](#) - pokračování z čísla 4/2023

Nejdříve máme informaci pro čtenáře bydlící ve vlastních domech o podmínkách programu Zelená úsporám light, potom si zopakujeme, jaká jsou pravidla pro osvobození od televizních a rozhlasových poplatků a na konci najdete další díl seriálu o historii sociálního zabezpečení.

Zelená úsporám light

Jistě jste už zaslechli o programu Zelená úsporám. Jde o dotační program Ministerstva životního prostředí určený na energetické úspory rodinných a bytových domů. Koncem roku 2022 sem byl zařazen i program Nová zelená úsporám Light pro příjemce starobních důchodů, invalidních důchodů 3. stupně a domácnosti s nižšími příjmy. Má poskytnout peníze na dílčí snadné a rychlé zateplení a renovace nízkopříjmovým žadatelům, kteří jsou nejvíce ohroženi energetickou chudobou. Na jeden dům se dá získat až 150 tisíc korun.

KDO MŮŽE ŽÁDAT

Žadatelem o podporu může být pouze vlastník nebo spoluvlastník rodinného domu nebo stavby určené pro rekreaci a využívané pro trvalé rodinné bydlení, s přiděleným číslem popisným nebo evidenčním, kde má trvalý pobyt počínající před 12. 9. 2022 a zároveň:

- žadatel a všichni členové jeho domácnosti pobírají ke dni podání žádosti o podporu starobní důchod nebo invalidní důchod 3. stupně, nebo
- žadatel v období mezi 12. 9. 2022 a dnem podání žádosti o podporu pobíral příspěvek na bydlení (není nutné, aby jej pobíral po celou dobu).

Podporu nelze poskytnout na domy, které žadatel spoluvlastní s právnickou osobou.

NA CO SE MŮŽE ŽÁDAT

Podpora se poskytuje na tyto renovace menšího rozsahu:

- výměna oken
- výměna vchodových dveří
- zateplení fasády
- zateplení střechy
- zateplení stropu
- zateplení podlahy

DO KDY SE MŮŽE ŽÁDAT

Příjem žádostí byl spuštěn 9. ledna 2023 a končí 31. srpna 2024 nebo vyčerpáním peněz. Ministerstvo je prý v případě rychlého vyčerpání peněz připraveno přidat další, aby příjem žádostí mohl plynule pokračovat. Příjmem a hodnocením žádostí je pověřen Státní fond životního prostředí.

Tolik základní informace. Detaily jsou zde:

- Nová zelená úsporám Light – Nová zelená úsporám <https://novazelenausporam.cz/nzu-light/>
- kde je také praktický odkaz na nejčastější dotazy: <https://novazelenausporam.cz/caste-dotazy/>
- Další možností je kontaktovat poradce v kraji žadatele. Kontakty jsou na tomto odkazu: <https://novazelenausporam.cz/poradenstvi-pro-nzu-light>

Osvobození od rozhlasového a televizního poplatku

Pro mnohé z vás to nebude nová informace, ale s ohledem na četnost příchozích dotazů v této oblasti jsme se rozhodly vydat k tématu osvobození od rozhlasového a televizního poplatku informaci.

Od placení rozhlasového a televizního poplatku jsou dle zákona č. 348/2005 Sb., o rozhlasových a televizních poplatcích, mimo jiné osvobozeny osoby s úplnou nebo praktickou slepotou obou očí a osoby s oboustrannou úplnou nebo praktickou hluchotou, pokud jsou osaměle žijící; osvobozeny jsou tyto osoby rovněž v případě, kdy žijí společně v jedné domácnosti.

CO TO V PRAXI ZNAMENÁ?

Pokud žije v domácnosti člověk s úplnou nebo praktickou nevidomostí sám nebo s dalším člověkem, který je též prakticky nebo zcela nevidomý, rozhlasový ani televizní poplatek hradit nemusí.

Jestliže v domácnosti žije prakticky nebo zcela nevidomý společně s někým, kdo není ani prakticky nebo zcela nevidomý, ani prakticky nebo zcela neslyšící, je ve většině případů povinen poplatek hradit. Poplatek nemusí hradit pouze tehdy, když s ním žije v domácnosti dítě mladší 18 let, které není ani prakticky či zcela nevidomé, ani prakticky či zcela neslyšící. Pokud však v domácnosti žije

kromě prakticky či zcela nevidomého a dítěte mladšího 18 let navíc ještě někdo starší 18 let, na koho se nevztahuje osvobození od poplatku, tak je taková domácnost povinna poplatek hradit.

V JAKÉ VÝŠI A ZA CO SE POPLATEK PLATÍ?

Pokud nesplňujete podmínky pro výše uvedené osvobození, měli byste každý měsíc hradit poplatek za televizní a rozhlasový přijímač, pokud se takový ve vaší domácnosti nachází, je jedno kolik takových přijímačů v domácnosti vlastníte, poplatek je ve výši 135 Kč za televizní přijímač a 45 Kč za rozhlasový přijímač.

OSVČ A POPLATKY

Každá osoba samostatně výdělečně činná, která ke svému podnikání používá televizní nebo rozhlasový přijímač - jinými slovy televizní nebo rozhlasový přijímač si zakoupila jako podnikající osoba, nikoliv jako fyzická osoba, je povinna hradit poplatek za každý takový přijímač. Pokud má tedy OSVČ provozovnu, ve které má například dvě rádia, musí za každé z nich každý měsíc uhradit 45 Kč.

Pokud je OSVČ prakticky nebo zcela nevidomá, nemusí v určitých případech poplatek platit, i přesto, že rozhlasový či televizní přijímač k podnikání používá.

Na následujících 3 příkladech se pokusím názorně ukázat, kdy osoba samostatně výdělečně činná, která je prakticky nebo zcela nevidomá poplatek platí a kdy ne.

1. Nevidomý masér, který v domácnosti žije s dobře vidící manželkou a jedním dobře vidícím dospělým synem poskytuje masáže přímo v domácnostech klientů. Rozhlasový ani televizní přijímač k výkonu činnosti nepoužívá. Zaplatí pouze poplatek za domácnost, za podnikání ne, jelikož rozhlasový ani televizní přijímač k podnikání nepoužívá. V tomto případě je jedno, jestli se jedná o člověka s úplnou nebo praktickou nevidomostí, stejně by se postupovalo i u člověka bez zrakového či sluchového postižení.
2. Nevidomý masér, který v domácnosti žije s dobře vidící manželkou a dobře vidícím synem poskytuje masáže ve své provozovně, kde má jeden rozhlasový přijímač, který při práci aktivně používá. V tomto případě bude každý měsíc platit poplatek za domácnost a navíc poplatek za rozhlasový přijímač v provozovně. I v tomto případě by se postupovalo stejně u maséra bez zrakového či sluchového postižení.
3. Nevidomý masér, který v domácnosti žije sám a poskytuje masáže ve své provozovně, kde má jeden rozhlasový přijímač, který při práci aktivně používá. V tomto případě je masér osvobozen jak od poplatku v domácnosti, tak i od poplatku v podnikání. Roli tedy hraje, zda je OSVČ osvobozena od poplatku v domácnosti, pokud ano, tak se to vztahuje i na výkon samostatně výdělečné činnosti.

JAK SE NÁROK NA OSVOBOZENÍ PROKAZUJE?

Pokud již poplatek hradíte, ale dle výše uvedeného byste mohli být osvobozeni, vyplňte odhlašovací formulář a zaškrtněte jako důvod zdravotní stav, který umožňuje osvobození, v případě, že platíte prostřednictvím SIPO, tak lze odhlásit na jakékoliv pobočce České pošty. Pokud jste poplatek nikdy nehradili, ale byli jste vyzváni, abyste jej hradili, je potřeba České televizi či Českému rozhlasu dodat čestné prohlášení o tom, že z důvodu zdravotního stavu (praktická či úplná nevidomost) jste od poplatku osvobozeni. V obou dvou případech prokazujete zdravotní stav průkazem ZTP/P označeným symbolem zrakově postiženého, pokud průkaz nevlastníte, tak lékařskou zprávou.

Pokud by vám bylo cokoliv nejasné, neváhejte se na obrátit na naši poradnu, rádi vám poradíme.

Historie českého sociálního zabezpečení část III. - pokračování z čísla 4/2023

Po první světové válce nová Československá republika převzala právní stav bývalého Rakouska-Uherska. V platnosti tedy z let 1888 a 1889 zůstalo pojištění nemocenské, úrazové a hornické (vedle ještě staršího pojištění státních a veřejných zaměstnanců) a z roku 1907 penzijní pojištění soukromých úředníků. Nadále

neexistovalo pojištění všech ostatních soukromých zaměstnanců pro případ invalidity a stáří. Jeho zavedení se už nedalo odkládat. Válka zanechala smutné dědictví: válečné invalidy, vdovy, sirotky a prohloubení sociálních problémů vůbec.

V roce 1923 skončila odborná vládní komise práci na přípravě zákona o sociálním pojištění a tehdejší ministr sociální péče, sociální demokrat Habrman, předložil v červnu 1923 upravený návrh zákona poslanecké sněmovně. Začala ostrá parlamentní rozprava, protože návrh vyvolal kritiku zleva i zprava, a to z nejrůznějších důvodů podle toho, jak se k němu stavěla ta která zájmová skupina. Konečná podoba zákona o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří byla schválena pod číslem 221 v roce 1924, ovšem účinnosti zákon nabyl a tedy prakticky začal fungovat až v polovině roku 1926. Placení pojistného a částečně i výměra důchodu byly odstupňovány podle příjmových poměrů pojištěnců, kteří byli pro tyto účely rozděleni do čtyř tříd. Na úhradě pojistného se podílel polovinou zaměstnavatel a polovinou zaměstnanec. Zákon vyřadil ze starobního a invalidního pojištění početnou skupinu těch, kterým bylo v den účinnosti zákona, tedy 1. července 1926, šedesát a více let nebo teprve po šedesátém roce věku začali pracovat. Tuto mezeru až o pár let později zaplnily tzv. státní starobní podpory. Byla zřízena Ústřední sociální pojišťovna jako vrcholný administrativní orgán a zvláštní starobní a invalidní fondy například pro zaměstnance drah nebo pošty.

Souběžně stále fungovala veřejná chudinská péče domovských obcí. Obce, okresy i země zakládaly zařízení nejrůznějších typů pro chudé, staré, nemocné a opuštěné, pro sirotky a lidi bez přístřeší. Tato péče byla doplňována věcnými a peněžitými dávkami. Existovaly zde sice jisté zásahy státu, ale převažující povaha této činnosti byla dobrovolná, což dokazuje působení Československého červeného kříže, České diakonie a jiných charitativních a církevních spolků.

V roce 1925 byl také přijat zákon o pojištění osob samostatně hospodařících pro případ invalidity a stáří, který ale nikdy nenabyl účinnosti. Celkově byla pro sociální zabezpečení první republiky typická nejednotná právní úprava roztržštěná v řadě právních předpisů. Pro každou jednotlivou skupinu zaměstnanců platilo něco jiného a bylo třeba řešit situace, kdy byl zaměstnanec postupně pojištěn u odlišných nositelů pojištění a podle různých předpisů.

Za druhé světové války se sociální zabezpečení muselo adaptovat na změněné poměry. Vzrostly náklady na dávky, protože se zvýšil počet důchodců a také bylo nutné kvůli drahotě důchody valorizovat. Fondy sociálního pojištění byly na konci války částečně rozkradeny, částečně znehodnoceny.

Zásady poválečného sociálního zákonodárství zahrnuté do Košického vládního programu byly následující:

- sjednocení dávek a jejich ústředně řízená organizace
- pojištění se má vztahovat nejen na zaměstnance, ale i na osoby samostatně hospodařící a jejich

spolupracujících příbuzné, příslušníky svobodných povolání, ženy v domácnosti, družky

- má být zaručeno existenční minimum
- současně má být přihlédnuto k individuálním zásluhám, tedy k době pojištění a výši zaplaceného pojistného.

Do praxe je měla uvést komise Národní fronty pověřená vypracováním zákona o jednotném národním pojištění. Odpůrci hájili dosavadní stavovské pojištění. V politických zápasech let 1945 až 1948 nakonec prošla různá dílčí kompromisní opatření. Například ke starobnímu, invalidnímu a vdovskému důchodu byly zavedeny důchody sociální, manželky, družky a pro pracující také rodinné přídatky.

***Za Sociálně-právní poradnu Nicole Fryčová a
Václava Baudišová***

PŘESTÁVÁTE VIDĚT NA ČTENÍ, MOBIL, PC, NEBO NA PENÍZE?

PORADÍME:

- s výběrem vhodných pomůcek,
- s výběrem lup ke čtení,
- s příspěvky na pomůcky,
- s příspěvky na péči a mobilitu,
- s důchodovými dávkami,
- v oblasti pracovního práva...

POMŮŽEME:

- při odstraňování bariér,
- při sepsání žádostí,
- při právních úkonech,
- se začleněním do společnosti,
- s trávením volného času.
- Zapůjčíme kompenzační pomůcky...

KONTAKT

- Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých České republiky, zapsaný spolek (SONS ČR, z. s.)
- Oblastní odbočka v Novém Jičíně
- Sokolovská 9, 741 01 Nový Jičín
- mobil: 776 488 164, web: www.sonsnj.cz
- e-mail: novyjicin-odbocka@sons.cz
- „Dům složek“ u autobusového nádr., 1. patro vpravo.

NÁVŠTĚVNÍ HODINY PORADNY:

Po a St: 8:00-12:00 a 12:30-15:00

Čt: 8:00 - 12:00 (objednání, terénní poradenství)

Jinak po předchozí domluvě.

Činnost v roce 2021 a 2022 podpořily

Moravskoslezský kraj, Frenštát pod Radhoštěm,
Kopřivnice, Nový Jičín, městys Suchdol nad Odrou,
obce Bernartice nad Odrou, Hladké Životice,
Hostašovice, Jeseník nad Odrou, Kunín, Libhošť,
Mořkov, Rybí, Sedlnice, Starý Jičín
a Šenov u Nového Jičína. Nadační
fond Českého rozhlasu ze sbírky
Světluška.

světluška

Nadační fond
Českého rozhlasu

Přijímáme dobrovolníky pro pomoc nevidomým a slabozrakým.

Informace zájemcům o dobrovolnictví nebo o službu dobrovolníků poskytne – oblastní koordinátor dobrovolníků Petr Jasinský tel.: 778 768 381.

KONTAKTNÍ A REDAKČNÍ ÚDAJE

- **Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých České republiky, zapsaný spolek (SONS ČR, z. s.)**
- **Oblastní odbočka v Novém Jičíně**
- **Sokolovská 617/9, 741 01 Nový Jičín**
- **IČ: 65399447, DIČ: CZ 65399447**
- **Bankovní spojení: 212092074/0300 - ČSOB - N. Jičín**
- **web.: www.sonsnj.cz, mobil: 776 488 164 (Hyvnar)**
- **e-mail: novyjicin-odbocka@sons.cz**
- **budova u autobusového nádraží, 1. patro na konci schodiště vpravo.**

PROVOZNÍ HODINY

- **SOCIÁLNĚ PRÁVNÍ PORADNA - PŘEDCHOZÍ STRANA.**
- **SOCIÁLNĚ AKTIVIZAČNÍ SLUŽBY: (po předchozí domluvě nebo)**

Út a Pá 8:00 - 12:00 a 12:30 - 16:30

Čt: 12:30 - 18:00 - v nepřítomnosti, terénní služby

Neprodejná tiskovina